

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา
สังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่
Factors Affecting the Effectiveness of Educational Institutions
in Phrapariyattitham Educational Service Area, General Education,
Area 5, Chiang Mai Province

พระขจรศักดิ์ สัสดี¹ อินทร์ จันทรเจริญ² วีรพันธุ์ ศิริฤทธิ์³
Kajohnsak Satsadee, In Chancharoen, Weeraphan Siririth

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับของปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 2) ระดับของประสิทธิผล และ 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 175 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับของปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลกับประสิทธิผลของสถานศึกษาพระปริยัติธรรมโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 มีค่า S.D เท่ากับ 0.79) 2) ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาพระปริยัติธรรม โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 มีค่า S.D เท่ากับ 0.66) และ 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาพระปริยัติธรรม คือ ปัจจัยด้านแรงจูงใจ (X_3) และปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ (X_2) ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวม ($\hat{Y}_{tot}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณในการทำนายเท่ากับ 0.913 มีประสิทธิภาพการทำนาย ร้อยละ 83.1 และความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย 0.249 ซึ่งเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอย ได้ดังนี้

$$\hat{Y}_{tot} = 0.702 + 0.412 X_3 + 0.428 X_2$$

คำสำคัญ (Keywords) : ประสิทธิภาพ; สถานศึกษา

Received: 2024-02-16 Revised: 2024-03-05 Accepted: 2024-03-06

¹ สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย Master of Educational Administration, Graduate School, Chiangrai College. E-mail: apwongsa@gmail.com

² อาจารย์ประจำสาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย Lecturer of of Educational Administration, Graduate School, Chiangrai College. E-mail: inchenjarean@gmail.com

³ อาจารย์ประจำสาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย Lecturer of of Educational Administration, Graduate School, Chiangrai College. E-mail: Dr.W.siriirth@gmail.com

Abstract

The objectives of this research aimed to study 1) the level of factors relating to the effectiveness, 2) the effectiveness level of educational institutions, and 3) the factors affecting the effectiveness. The research sample consisted of 175 administrators and teachers in the 2021 academic year of educational institutions in Phrapariyattitham Educational Service Area, General Education, Area 5, Chiang Mai Province. The questionnaire about factors affecting the effectiveness of educational institutions was used as the research tool. Percentage, mean, standard deviation and stepwise multiple regression were the statistics for data analysis.

The results of the research indicated that 1) overall level of factors related to the effectiveness of Phrapariyattitham educational institutions was high (mean = 3.93 and standard deviation = 0.79) 2) overall average effectiveness level of Phrapariyattitham educational institutions was high (mean = 4.03 and standard deviation = 0.66); and 3) the Motivation (X_3) and academic administration (X_2) affected the effectiveness of educational institutions in Phrapariyattitham Educational Service Area, General Education, Area 5, Chiang Mai Province in overall ($\hat{Y}_{tot}$) with .01 statistical significance, 0.913 multiple correlation coefficient, 83.1 percent prediction efficiency and 0.249 standard error of prediction. It can be regression analysis equation as follow.

$$\hat{Y}_{tot} = 0.702 + 0.412 X_3 + 0.428 X_2$$

Keywords: Effectiveness; Educational Institutions

บทนำ (Introduction)

ประสิทธิผลของสถานศึกษานั้น เป็นตัวบ่งชี้ว่า การบริหารสถานศึกษาประสบผลสำเร็จหรือไม่นั้น จำเป็นต้องมีการศึกษาและทำความเข้าใจประสิทธิผลของโรงเรียนที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นการศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลความสำเร็จของสถานศึกษาเพื่อประโยชน์ต่อการปรับปรุงผลการดำเนินการ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับตัวบ่งชี้ที่สำคัญตามแนวคิดของมอท์ (Mott, 1972 : 373 cited in Hoy & Miskel, 2001: 305- 306) ได้พิจารณาองค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่ 1) ความสามารถในการส่งเสริมนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติที่ดี 3) ความสามารถในการพัฒนาสถานศึกษา และ 4) ความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา

ภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นปัจจัยที่ทุกๆ องค์การจะบริหารให้เกิดประสิทธิผลได้ขึ้นอยู่กับการใช้ภาวะผู้นำของผู้บริหารซึ่งมีหลากหลายในบริบท ปัจจุบันภาวะผู้นำที่เหมาะสม คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลให้สถานศึกษามีประสิทธิผลด้านความสามารถในการส่งเสริมให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีทัศนคติที่ดี สามารถพัฒนาสถานศึกษา ให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและมีความสามารถแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา จตุรภัทร ประทุม (2559: 1) กล่าวได้ว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีความสำคัญและมีส่วนเกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของรัชชัย ยวงคำ (2552) พบว่า คุณลักษณะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ด้านบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีความสัมพันธ์ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง และงานวิจัยของ กัลยา

บุตรติวงศ์ (2552) พบว่า การเปลี่ยนแปลงของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับประสิทธิผลทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน นิศานาถ นนทจุมจัง (2552) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการคำนึงถึงตัวบุคคลของแต่ละคน และด้านการกระตุ้นทางปัญญา ทำให้คาดการณ์ความสำเร็จของสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารจึงเป็นตัวแปรที่สำคัญของการเปลี่ยนแปลง เพราะมีความสำคัญกับประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา

ภารกิจสำคัญของสถานศึกษา คือ การบริหารงานวิชาการ สามารถปฏิบัติงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพของบุคลากรแสดงถึงประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษาที่ทำให้นักเรียนมีคุณภาพ ตามเป้าหมายของหลักสูตร เกี่ยวข้องกับงานวิจัยของ ชูศรี ถนอมกิจ (2550) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารในการบริหารฝ่ายวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กัน อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านงานพัฒนาแหล่งเรียนรู้สัมพันธ์กับสถานศึกษาขนาดเล็ก อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ โสภา วงษ์นาคเพ็ชร (2553) พบว่า ผู้บริหารด้านการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษา เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 มีความเกี่ยวข้องกัน โดยรวม อยู่ในเกณฑ์ มาก ซึ่งเกี่ยวข้องกับ สมุณทิรา นิยะมะ (2554) พบว่า ความสัมพันธ์ผู้บริหารของการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ดังนั้น การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารเป็นตัวแปรสำคัญในการศึกษาวิจัยเพราะมีความสำคัญกับประสิทธิผล และการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

ความต้องการในการทำงานของมนุษย์มาจากปัจจัยที่ทำให้เกิดความพอใจในงานซึ่ง เฮอร์ซเบิร์ก (Herzberg, 1959: 113-115 อ้างถึงใน สมุทร ชำนาญ, 2556: 279) ให้แนวคิดทฤษฎีแรงจูงใจว่าความต้องการในการทำงานของมนุษย์มาจากปัจจัยแรงจูงใจและปัจจัยสุขอนามัยหรือปัจจัยเพื่อการคงอยู่หรือทฤษฎี 2 ปัจจัย (Two-factors theory) ซึ่งเป็นปัจจัยจูงใจก่อให้เกิดแรงจูงใจในงานโดยตรง ในการบริหารเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีกำลังใจในการทำงานมีความจงรักภักดีต่อองค์กร มีความรับผิดชอบ สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นหรือน้อยลงขึ้นอยู่กับแรงจูงใจที่อยู่ในองค์การนั้น หากครู หรืออาจารย์เกิดพฤติกรรมเป็นสมาชิกที่ดีต่อองค์กรแล้ว ย่อมส่งผลให้เกิดพฤติกรรมในทางบวกที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ ศิริเพ็ญ อรัญศิริ (2550) กล่าวว่า ความพอใจของการปฏิบัติงานและความผูกพันต่อองค์กรของบรรณารักษ์ มีความเกี่ยวข้องกันกับประสิทธิผลของห้องสมุด ในระดับกลาง ซึ่ง จามตา ธาณีวรรณ (2553) กล่าวว่า แรงจูงใจมีผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธรในระดับมาก และปัจจัยด้านแรงจูงใจ มีความเกี่ยวข้องในด้านบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในระดับปานกลาง ดังนั้น ตัวแปรที่สำคัญคือแรงจูงใจ เพราะมีความสำคัญกับประสิทธิผลและการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นหนึ่งในสามแผนกของการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม ตามพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พุทธศักราช 2562 เป็นการศึกษาพระพุทธศาสนาทั้งแผนกบาลีสนามหลวงและแผนกธรรมสนามหลวง ควบคู่กับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ โดยการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รัฐกำหนดให้มีขึ้นตามความประสงค์ของคณะสงฆ์ เพื่อให้พระภิกษุสามเณรมีความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมควบคู่กันไป มุ่งเน้นให้พระภิกษุสามเณรเป็นศาสนทายาทที่ดี มีความรู้ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและมีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมคำสอน

พระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้องถ่องแท้ ปลุกฝังความศรัทธามั่นคงต่อพระพุทธศาสนา น้อมนำหลักธรรมและวินัยไปประพฤติปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชีวิต เกิดปัญญา สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและช่วยเผยแผ่ปกป้อง รักษาพระพุทธศาสนาให้มีความเจริญ ส่งเสริมสันติสุข แก่สังคมไทยและสังคมโลก ตามที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ออกประกาศ ด้วยเรื่อง กำหนดกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ.2546 เห็นชอบแก้ไขประกาศคณะกรรมการการศึกษา ในการบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพตามความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ประกาศ ณ วันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ.2546 โดยให้รวมกลุ่มที่มีขนาดเล็ก และแบ่งกลุ่มที่มีขนาดใหญ่ จำนวน 14 กลุ่ม เพื่อให้เหมาะสมและครอบคลุมเกี่ยวกับการทำงานงานให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

สำนักงานกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 5 (ชื่อเดิม) ปัจจุบันยกฐานะเป็นสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 ตามประกาศข้อบังคับคณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม ว่าด้วยโครงสร้างการบริหารงานและการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมและสถานศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ.2563 (มหาเถรสมาคม, 2563: 31-36) จึงเกิดขึ้นมา โดยแยกกลุ่มจากสำนักงานกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 มี 8 จังหวัด คือ จังหวัดน่าน เชียงราย พะเยา แพร่ ลำปาง ลำพูน เชียงใหม่ และแม่ฮ่องสอน ในปี พ.ศ.2555 มีประกาศคณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็น กลุ่มที่ 5 ซึ่งกำหนดไว้ในประกาศฯ ณ วันที่ 24 กันยายน พ.ศ.2555 ซึ่งประกอบด้วยจังหวัด เชียงใหม่ จังหวัดลำพูน และจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 42 โรงเรียน โดยมีหน้าที่รับผิดชอบกำกับ ดูแล ติดตาม ส่งเสริม และสนับสนุนการบริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา 3 จังหวัด คือ จังหวัด เชียงใหม่ จำนวน 28 โรง จังหวัดลำพูน จำนวน 11 โรง และจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 3 โรง รวมทั้งสิ้นจำนวน 42 โรง จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

โดยที่สำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ มีสถานศึกษาในสังกัด ทั้งสิ้น 28 โรงเรียน มีสามเณรนักเรียนจำนวน 4,617 รูป ผู้บริหาร 28 รูป ครูบุคลากร 287 รูป/คน และจากรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐานด้านพระพุทธศาสนา (B-NET) ของสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ระดับประเทศ มีคะแนนเฉลี่ย 37.64 คะแนน ระดับสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 มีคะแนนเฉลี่ย 36.99 คะแนน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ระดับประเทศ มีคะแนนเฉลี่ย 36.03 คะแนน ระดับสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 มีคะแนนเฉลี่ย 33.90 คะแนน ซึ่งผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านพระพุทธศาสนามีแนวโน้มต่ำลง ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ที่ต้องนำมาพัฒนาและหาทางแก้ไขให้มีคุณภาพดีขึ้น จากสภาพปัญหานี้อาจกล่าวได้ว่า เกิดจากปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารหรือภาวะผู้นำ การบริหารงานวิชาการ และแรงจูงใจของบุคลากรทางการศึกษาทำให้ไม่ประสบผลสำเร็จ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในปัญหาดังกล่าวจึงได้ศึกษา ปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 ทั้งนี้ ประโยชน์จากการวิจัยดังกล่าวจะได้เป็นแนวทางในการวางแผนการบริหารงานองค์กรตลอดจนพัฒนาผู้บริหารสู่ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ อีกทั้งได้ข้อมูลอันที่จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

งานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ตามรายละเอียด ดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย
 - 1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาครอบคลุมปัจจัย 3 ด้าน คือ

ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของแบบส (Bass, 1998: 5-7) ได้กล่าวไว้ 4 ด้าน ได้แก่

 - 1) การมีอิทธิพลอย่างมีหลักการ 2) การสร้างแรงบันดาลใจ 3) การกระตุ้นทางปัญญา และ 4) การคำนึงถึงตัวบุคคลของแต่ละคน

ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการจากการสังเคราะห์ความสัมพันธ์ผู้บริหารของฝ่ายบริหาร วิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษา 8 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาและนำหลักสูตรไปใช้ 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การนิเทศการศึกษา 4) การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 5) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 6) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน 7) การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี 8) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ตามแนวคิดจากทฤษฎีของ เฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg, 1959: 113-115) 5 ด้าน ได้แก่ 1) การประสบความสำเร็จ 2) การได้รับความยอมรับนับถือ 3) ความก้าวหน้าหรือโอกาสเจริญเติบโตในตำแหน่ง 4) ตัวงานเอง 5) การได้รับผิดชอบงาน

ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 ตามเกณฑ์การประเมินประสิทธิผลขององค์การของมอท์ (Mott, 197: 373 cited in Hoy & Miskel, 2001: 305-306) 4 ประการ ประกอบด้วย 1) ความสามารถในการส่งเสริมนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติที่ดี 3) ความสามารถในการพัฒนาสถานศึกษา และ 4) ความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา

- 1.2 ขอบเขตด้านประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครู ในสังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เขต 5 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 315 รูป/คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครู ในสังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 175 รูป/คน

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยใช้พื้นที่ในการวิจัย คือ โรงเรียนพระปริยัติธรรม สำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 28 โรงเรียน

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการระหว่าง เดือนเมษายน พ.ศ. 2564 ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ. 2565

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยพิจารณาภายใต้กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์ วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้สอดคล้องกับคำจำกัดความในการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และประเมินค่า (Rating) โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับวุฒิการศึกษาสูงสุด และตำแหน่ง ตอนที่ 2 แบบสอบถามประเมินค่า (Rating Scales) 5 ระดับ เกี่ยวกับการปัจจัยที่เกี่ยวข้องของสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ และตอนที่ 3 แบบสอบถามประเมินค่า (Rating Scales) 5 ระดับ เกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขออนุญาตให้ความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลถึงผู้อำนวยการโรงเรียน พระปริยัติธรรม สังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ จากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก ผู้บริหาร และครู ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่งแบบสอบถามกลับคืนทางไปรษณีย์ในกำหนดเวลา 15 วัน ซึ่งผู้วิจัยได้จัดส่งซองเอกสารพร้อมแนบไปให้ผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกและไม่เสียค่าใช้จ่ายในการส่งแบบสอบถามกลับคืนมาให้กับผู้วิจัย โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บแบบสอบถามประมาณ 3 เดือน

3.3 ผู้วิจัยเก็บรวบรวม ติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับคืน และแจกแบบสอบถามอีกครั้งในรายที่แบบสอบถามสูญหายหรือไม่สมบูรณ์

3.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามครบตามจำนวน 175 ชุด (ร้อยละ 100)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยข้อความคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับวุฒิการศึกษาสูงสุด และตำแหน่ง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 วิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ของสถานศึกษาสังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์โดย การหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้สถิติการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression method)

ผลการวิจัย (Research Results)

จากผลการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ สรุปได้ ดังนี้

1. สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จำนวน 126 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 72.00 ระดับปริญญาตรี จำนวน 126 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 72.00 มีตำแหน่งเป็นครู 146 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 83.40

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องของสถานศึกษาสังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D.=0.79) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ($\bar{X} = 3.96$, S.D.=0.85) รองลงมาคือ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 3.94$, S.D.=0.77) และปัจจัยด้านการบริหารวิชาการ ($\bar{X} = 3.89$, S.D.=0.75) ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องของสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวม

การบริหารงาน	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (X_1)	3.94	0.77	มาก
2. ปัจจัยด้านการบริหารวิชาการ (X_2)	3.89	0.75	มาก
3. ปัจจัยด้านแรงจูงใจ (X_3)	3.96	0.85	มาก
เฉลี่ย	3.93	0.79	มาก

3. ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D.=0.66) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติที่ดี ($\bar{X} = 4.06$, S.D.=0.65) รองลงมาคือ ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.04$, S.D.=0.69) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.04$, S.D.=0.65) และความสามารถในการส่งเสริมให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ($\bar{X} = 3.98$, S.D.=0.67) ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตการศึกษา พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวม

ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ความสามารถในการส่งเสริมให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	3.98	0.67	มาก
2. ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติที่ดี	4.06	0.65	มาก
3. ความสามารถในการพัฒนาสถานศึกษา	4.04	0.65	มาก
4. ความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา	4.04	0.69	มาก
เฉลี่ย	4.03	0.66	มาก

4. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ จะพบว่า ปัจจัยด้านแรงจูงใจ (X_3) และปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ (X_2) สามารถพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เป็น 0.913 และมีประสิทธิภาพในการทำนายร้อยละ 83.1 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ ± 0.249 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อพยากรณ์ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่

ตัวแปร	B	SE _B	β	t	p-value
ด้านแรงจูงใจ (X_3)	0.412	0.066	0.477	6.260	.000
ด้านการบริหารงานวิชาการ (X_2)	0.428	0.071	0.457	6.003	.000
ค่าคงที่ 0.702 ; Std.E = 0.249 ; R = 0.913 ; R ² = 0.831 ; P-value < 0.01					

ซึ่งจะได้สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบคือ

$$\hat{Y}_{tot} = 0.702 + 0.412 X_3 + 0.428 X_2$$

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องของผู้บริหารและบุคลากรสังกัดสำนักเขตการศึกษา พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ ที่ค้นพบในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้ง 3 ปัจจัย โดยปัจจัยด้านแรงจูงใจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด แสดงให้เห็นว่าแรงจูงใจมีความสำคัญต่อการทำงานของบุคคลเพราะแรงจูงใจกระตุ้นให้การทำงานของแต่ละคนจะผลักดันให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการได้สอดคล้องกับ ธร สุนทรายุทธ (2551: 295) กล่าวว่า เป้าหมายที่ทุกคนตั้งไว้จะขับเคลื่อนด้วยแรงจูงใจหากขาดแรงจูงใจแต่ละคนก็จะปฏิบัติตามคำสั่ง ตามความต้องการของคนอื่น ทำให้ไม่เกิดพฤติกรรมที่สร้างสรรค์ขึ้น และมีความเกี่ยวข้องงานวิจัยของ งามตา ธาณิวรรณ (2553) ที่ได้วิจัย พบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ (ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์) ด้านแรงจูงใจและด้านการสื่อสารส่งผลต่อประสิทธิผล โรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธรในภาพรวมอยู่

ระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชาศริต จันทรสว่าง (2556) ศึกษาความสัมพันธ์แรงจูงใจกับประสิทธิภาพในการทำงานของครูอัตราจ้าง วิทยาลัยเทคนิคระยอง พบว่า แรงจูงใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังเกี่ยวข้องกับงานวิจัยของ วนิดา ประเสริฐ (2554) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกับแรงจูงใจในการทำงานของครูและบุคลากร ในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน โดยด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติที่ดี ค่าเฉลี่ยมากที่สุด และด้านความสามารถ ในการส่งเสริมให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารและบุคลากรดำเนินการอบรมสั่งสอนนักเรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ตามกฎระเบียบของสถานศึกษา ให้ความร่วมมือในการทำงาน กิจกรรม รู้จักพัฒนาตนเอง และมีเจตคติที่ดีต่อการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทน์ภัส สุทธิการ (2562) ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ทำให้ประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเกี่ยวข้องกับ กิตติพร พรงาม (2560) ค้นพบ เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ทำให้ประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 อยู่ในระดับมาก

3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Analysis) พบว่า ตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยรวมได้ดี มี 2 ด้าน คือ ปัจจัยด้านแรงจูงใจ และปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณในการทำนายการตัดสินใจต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ ได้ร้อยละ 83.1 อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเป็นเพราะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีความสำคัญและมีส่วนเกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธวัชชัย ยวงคำ (2552) พบว่า คุณลักษณะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ เชิงบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิศรา มุลวรรณ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการวิจัยในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับสูง และส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดโรงเรียนพระปริยัติธรรมให้มีประสิทธิภาพสูง สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดต้องร่วมกันดำเนินการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน โดยผู้บริหารโรงเรียนต้องพัฒนาภาวะผู้นำของตนเอง สำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ ต้องกำหนดนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน พร้อมทั้งน่านโยบายสู่การปฏิบัติจริง เมื่อผู้บริหาร

โรงเรียนมีภาวะผู้นำสูงขึ้น จะส่งผลให้สถานศึกษาดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่เป็นคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่สูงขึ้นต่อไป

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี วิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้องค์ความรู้จากการวิจัย ดังนี้

1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องของสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านการบริหารวิชาการ และปัจจัยด้านแรงจูงใจ
2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย 1) ความสามารถในการส่งเสริมให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติที่ดี 3) ความสามารถในการพัฒนาสถานศึกษา และ 4) ความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา
3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ ที่ค้นพบ คือ ปัจจัยด้านแรงจูงใจ และปัจจัยด้านการบริหารวิชาการ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องของสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก แต่ด้านที่ควรได้รับการพัฒนาส่งเสริมมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านการบริหารวิชาการ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อช่วยพัฒนาให้เกิดประสิทธิผลโดยรวมต่อสถานศึกษาต่อไป
 - 1.2 ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตการศึกษา พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก แต่ด้านที่ควรได้รับการพัฒนาส่งเสริมมากที่สุด คือ ความสามารถในการส่งเสริมให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง โดยผ่านกระบวนการจัดกิจกรรมหรือโครงการส่งเสริมและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทั้งระดับสถานศึกษาและระดับสังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ในภาพรวม
 - 1.3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ ด้านแรงจูงใจส่งผลต่อประสิทธิผลมากที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการทำงาน ซึ่งผู้บริหารมีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ ส่งเสริมในการทำงานเป็นทีม รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันและโน้มน้าวให้บุคลากรทุกคนเห็นความสำคัญของการทำงานร่วมกัน เพื่อให้สถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้
2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่สามารถส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในเขตพื้นที่อื่นๆ ที่มีบริบทที่เกี่ยวข้องแตกต่างกันไป

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพที่เกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้ได้องค์ความรู้ในเชิงลึกมากขึ้น

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ กับสถานศึกษาในเขตพื้นที่อื่นๆ

เอกสารอ้างอิง (References)

- กิตติพร พรงาม. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- กัลยา บุตรดีวงศ์. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- งามตา ธาณิวรรณ. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จตุรภัทร ประทุม. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชาคริต จันทรสว่าง. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานกับประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงานของครูอัตราจ้าง วิทยาลัยเทคนิคระยอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชูศรี ถนอมกิจ. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผล ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธร สุนทรายุทธ. (2551). การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป: ทฤษฎี วิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- ธวัชชัย ยวงคำ. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- นิศรา มุลวรรณ. (2561). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- นิตานถ นนท์จุมจัง. (2552). การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนสภาพของผู้บริหารโรงเรียนและประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.

- นันทนภัส สุทธิการ. (2562). **ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- มหาเถรสมาคม. (2563). **โครงสร้างการบริหารงานและการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมและสถานศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. 2563**. (25 พฤษภาคม 2563). แลงการณคณะสงฆ์ เล่มที่ 108 ตอนที่ 5 หน้า 31-36.
- วนิดา ประเสริฐ. (2554). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิชาเอกการจัดการทั่วไป. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ศิริเพ็ญ อรัญศิริ. (2550). **ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานและความผูกพันต่อองค์กรของบรรณารักษ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของห้องสมุดสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมุทร ชำนาญ. (2556). **ภาวะผู้นำทางการศึกษา ทฤษฎี และปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. ระยอง: พี.เอส. การพิมพ์.
- สุนทรีรา นิยะมะ. (2554). **ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- โสภา วงษ์นาคเพ็ชร. (2553). **การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Bass, B. M. (1998). **Transformational leadership: industrial, military, and educational impact**. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Herzberg, B. M. (1959). **The motivation to work**. New York: John Wiley and sons.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2001). **Educational administration: Theory, research and practice (6th ed.)**. New York: McGraw-Hill.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970/August). **Determining sample size for research activities**. *Educational and psychological measurement*. 30(3): 607-610.